

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkkerk. Telefoon 01837 - 357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Ver. Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per mm. Bij kon-
trakt korting.

Jezus is geboren

Namelijk, dat u heden geboren is de
Zaligmaker, welke is Christus, de
Heere.

Lukas 2:11

Welk een groot verschil is er tussen onze geboorte en de geboorte van het Kind te Bethlehem. Wij werden geboren. Wij vroegen niet naar het leven. Het leven in ons geschonken. Wij werden geboren zonder ons toedoen. Hoe geheel anders was het bij het Kerste-Kind. Hij wilde geboren worden. Hij vroeg om het leven. Er was bij Hem een welbewuste, innerlijke drang om geboren te worden. Hij stond naar het leven. Naar het uur om mens te worden. De drang der liefde deed Hem naar de geboorte als kind staan. Hij nam ons vlees en bloed aan. Wij werden in zonde ontvangen en geboren. Wij zijn onrein. Wij zijn onheilig. Wij zijn vanaf ons eerste uur de verdorpen onderworpen. Wij kunnen voor Gods Aangezicht niet bestaan. Het Kind van Bethlehem is rein en heilig. Op Hem kon God de Heere in welgevallen neerblikken. Nu zullen we 25 en 26 december de geboorte van dit Kind weer herdenken. Dit is een geboden zaak. We worden daartoe opgeroepen. Begeren we dit nu van harte te doen? Leven ook wij bij Zijn geboorte? Zijn geboorte bevat heil. Zijn geboorte bewerkt heil. Eeuwig heil. Dit heil ligt verankert in de namen van de Geborene. Na de geboorte van een kind gaat het kind een naam dragen. Op het geboortebericht worden de volle namen gezet.

Nu werd in de velden van Efratha het geboortebericht van het Kind te Bethlehem aan de herders doorgegeven. De namen van de Geborene werden aan hen bekendgemaakt. Die namen zijn de Geborene niet door mensen gegeven. Die namen heeft Hij van Zijn Vader ontvangen. Die namen heeft Zijn Vader uitgedacht. In Zijn namen wordt geproclameerd wie Hij is. Welk een namen heeft de Geborene niet verkregen. Het zijn heilnamen. Zijn eerste naam is vol van genade en ontferming, Zaligmaker. Die naam betekent Redder. Hij redt. Hij zal redden. Op aarde leven mensen, die verloren liggen. Mensen, die gebonden zijn. Gebonden aan de zonde. Mensen, die leven onder de heerschappij des doods. De drievoudige dood onderworpen en dat door eigen schuld. Op aarde zijn mensen, die zich bevinden in de greep en de macht van de satan. Zichzelf daarvan te bevrijden is algeheel uitgesloten. Pogingen tot zelfverlossing baten niet. Wie nu door Gods Geest is levendgemaakt ziet zijn werkelijkheid. De werkelijkheid, waarin men zichzelf heeft gebracht. Beleden wordt, dat die werkelijkheid blijvend moet zijn. Er uit verlost te worden kan alleen geschieden door een heilswonder Gods. Nu dat heilswonder Gods voltrekt zich door de Geborene. Door de van God gegeven Zaligmaker. Hij redt! Hij maakt vol. Dit is de tweede betekenis van Zijn Naam. Wij zijn vol van de zonde. Vol van de ongerechtigheid, maar leeg van de vreze Gods. Leeg van gerechtigheid en heiligheid. Nu kunnen we onze leegheid gaan opvullen. Opvullen met wat de wereld biedt. Opvullen met onze eigen godsdienst. Opvullen met onze eigengerechtigheid. Maar die opvulling baat niet. Straks zien we in het uur

van onze dood onze leegheid. Met het onze kunnen we voor God niet bestaan. Zalig de mens, die zich leeg weet. Die moet belijden, dat hij arm is. Nu worden door de Zaligmaker armen met goederen vervuld. Zijn heilsweldaden legt Hij in het lege hart. Hij vervult het hart met het Zijne. Hij maakt de mens zalig. Zalig voor eeuwig. Hij maakt de mens rijk. Rijk met Zijn leven. Rijk met Zijn genade. Rijk met Zijn gerechtigheid. Rijk met Zijn heiligheid. Is het U om die levensvervulling te doen? Zijn tweede naam is ook een heilfontein. Die naam spreekt van Zijn ambten. Hij openbaart de verborgen raad en wil Gods tot zaligheid.

Als Priester zal Hij het offer brengen, waardoor zonden worden weggenomen en de ongerechtigheid verzoend. Als Priester zal Hij bidden. Zal Hij voorbidden. Met Zijn voorbidding zal Hij tussentreden bij de Vader. Als Priester zal Hij zegenen. Hij zal bedelen met de zegeningen van het verbond. Als Koning zal Hij met Zijn Woord en Geest regeren en bij de verworven verlossing beschutten en behouden. Zijn geboortebericht bevat nog een naam. In die naam wordt bekendgemaakt, dat Hij God is. De eeuwige Zoon van God. Hij is dit niet geworden. Toen Hij in Bethlehem geboren was, is Hij niet Gods Zoon geworden, maar vanaf dat moment was Hij als de eeuwige Zoon van God op aarde. In het Kind van Bethlehem schitteren de menselijke en Goddelijke natuur. De Goddelijke en de menselijke. Twee naturen in één persoon. Hij bleef, wie Hij was en werd wie Hij niet was, dat is mens. Welk een persoon werd geboren te Bethlehem en dit tot zaliging van zondaren. Vandaar dat de engel sprak tot de herders: „U is heden geboren”! Voor hen was Hij geboren. Het „U heden geboren” klinkt nog de eeuwen door. Het wordt ook heden vernomen. Die tijding verwekt blijdschap in het hart van allen, die weten dat ze geestelijk arm zijn.

Wie zijn zonde en schuld ziet, wie zijn zondaar-zijn voor God beleefd en uitziet naar het heils des Heeren, zal na het vernemen van het geboortebericht met de herders heengaan naar Bethlehem. Men komt tot de Zaligmaker, de Christus, de Heere. En wie tot Hem komt, wordt door Hem niet uitgeworpen. In het leven maakt Hij waar, dat Hij is: Zaligmaker; Christus; Heere!

Jezus komt

Ziet Hij komt met de wolken en alle oog zal Hem zien.

Openb. 1:7.

Over enkele dagen zal het de laatste dag van het jaar zijn. Het zal weer oudejaarsdag zijn. Wat gaat de tijd toch snel. Een jaar vliegt voorbij. Van de laatste dag van het jaar gaat bijzonder een prediking uit. We worden herinnerd aan, we worden gewezen op de vergankelijkheid aller dingen. Tot die vergankelijkheid behoort ook ons eigen leven. Eenmaal breekt voor ons de laatste dag, het laatste uur van ons leven aan. De dood komt voor ons allen. Wie leeft er, die de slaap des doods niet eens zal slapen? Wie redt zijn ziel van het graf? Velen zijn ons in 1973 voorgegaan en wij zullen zeker volgen. Gods Woord zegt het ons: „de bezoldiging der zonde is de dood”. Wij zullen allen sterven. Wij zullen

VAN DE ADMINISTRATIE

Voor de laatste maal in 1973 mogen wij U „Van de Administratie” doorgeven. Ons blad heeft in dit bijna vervlogen jaar wel in bijzondere belangstelling gestaan. Kritiek is ons niet gespaard, maar desondanks is in 1973 ons aantal abonnees vooruit gegaan. Laat dit ons moge leren om rustig op dezelfde wijze voort te gaan. Vele malen mochten wij vernemen dat de lezing van „Bewaar het Pand” een persoonlijke zegen mocht geven, alsook dat de band onderling van allen, die nog begeren te leven naar de aloude beginselen hechter werd. Terugziende is er overvloedige stof van dankbaarheid jegens de Heere die dit alles kennelijk met Zijn zegen bekronen wilde. In 1973 ontvingen wij omtrent ca. 30 abonnees bericht dat zij ons door de dood waren ontvallen, terwijl vele ouderen moesten berichten dat zij wegens hoge ouderdom moesten bedanken als abonnee, daar zij niet meer in staat waren om te lezen. Dit alles herinnert ons aan het woord der Schrift Pred. 12:5: „Want de mens gaat naar zijn eeuwige huis, en de rouwklagers zullen in de straten omgaan”. Hoewel er dus vele abonnees wegvielen mochten er weer vele anderen hun plaats innemen; alles met elkaar vergelijkende is het aantal abonnees in 1973 met 150 gestegen. Ook de giften en overbetalingen stroom bleef vloeien, waarvan U steeds mededeling gedaan werd. De laatste weken hebben al vele abonnees gegireerd voor de 9de jaargang 1974; en gezien de vele extraatjes die er tevens werden bijgevoegd geeft ons vertrouwen dat ook in 1974 de geringe prijs van f 10,- kan worden gehandhaafd; laaf dit ons een gezamenlijke eer mogen zijn. Hoewel wij met het oog op de a.s. feestdagen, „Van de Administratie” een week eerder moesten klaar maken mogen wij dankbaar mededelen dat weer 7 nieuwe abonnees genoteerd konden worden. Extra werd ontvangen f 266,50 w.o. f 150,- van de kerk te Barendrecht en f 50,- van de Mannenvereniging te 's-Gravenzande en de rest zijnde f 66,50 giften en overbetalingen.

De bedoeling is om D.V. in het 1ste nummer van 1974 weer een girokaart in te sluiten; zij die reeds betaalden kunnen die girokaart rustig voor kennisgeving aannemen.

Tenslotte willen wij al onze abonnees bij de jaarwisseling s Heeren zegen toewensen, en bij de intrede van het nieuwe jaar moge onze bede zijn, zowel voor het persoonlijke leven, alsook bij de uitgave van ons blad „Bewaar het Pand”:

Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o Heere! (Ps. 4:7b).

Administratie adres: Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, giro 70 43 50.

v. d. L.

allen gesteld worden voor de rechterstoel van Christus. Wanneer op de oudejaarsavond de klokken zullen luiden, dan roepen zij het ons toe: „Hij komt”. Dit is een onderstreping van hetgeen de Heere ons in Zijn Woord voorhoudt. De Heere spreekt tot ons in Zijn Woord over Christus' wederkomst. Deze zaak is dus niet opgekomen in de gedachten van mensen. Deze zaak wordt niet geponeerd door mensen, maar zij is Godsopenbaring. De wederkomst ligt vast in het raadsbesluit van God. Vandaar dat de Heere er over spreekt in Zijn Woord. Tot de discipelen, staande op de berg der scheiding klonk het: „Deze Jezus, die van U is opgenomen in de hemel, zal alsoo komen, gelijk gij Hem naar de hemel hebt zien henenvaren”. In Zijn prediking heeft de Heere Jezus Zelf vele malen gesproken over en gewezen op Zijn wederkomst. Die zekerheid deed Johannes op Padmos het woord van de overdenking uitspreken. Die zekerheid ligt ook gegrond in Wie Hij is. Hij is de eerstgeborene uit de doden. Hij is de Overste van de koningen der aarde. Die zekerheid ligt ook in hetgeen Hij gedaan heeft. Hij heeft de Zijnen lief gehad en gewassen in Zijn bloed van hun zonden. Hij heeft hen gemaakt tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader.

Hij zal nu verschijnen tot hun volmaking. Zij zullen eeuwig leven met Hem. Zijn eer-

ste komst, Zijn komst in het vlees bewerkte hun zaligheid. Zijn tweede komst zal dit bewerken dat zij naar lichaam en ziel God zullen dienen dag en nacht in Zijn tempel. Nu zegt Johannes dat Hij komt met de wolken. Dit is een aanduiding van Zijn majestueuze verschijning. De wolken zijn Zijn lichtende hemeldienaren, die Hem als witte, glanzende wolken van alle kanten omzweren. Hij komt in heerlijkheid. Omgeven door duizenden engelen. Wanneer Hij komt, zal alle oog Hem zien. Het oog van allen, die op aarde geleefd hebben, of nog zullen leven, als Hij verschijnt. Welk een werkelijkheid. Welk een ontzagelijke werkelijkheid als Kind liggend in de kribbe hebben maar enkelen Hem gezien. Tijdens Zijn rondwandeling op aarde hebben Zijn volgelingen, de Joden, een aantal romeinen en andere heidenen Hem gezien. Nu zal een ieder Hem zien. Hij verschijnt voor aller oog. Ook ons oog zal Hem zien. Men zal zich voor Hem niet kunnen verbergen. Men zal het oog voor Hem niet kunnen toesluiten. Zijn oog zal op allen gericht zijn en het oog van alle bewoners van deze aarde zal op Hem gericht zijn. In dat uur zal het grote onderscheid gezien worden onder de mensheid. Dan komt zichtbaar openbaar hoe men in dit leven gestaan heeft tegenover Hem. Blijdschap zal er zijn bij allen, die Hem in het leven liefhadden. Die Hem vreesden en dienden. Die Hem als Borg en Middelaar nodig hadden. Die bedroefd waren, omdat zij Hem in het leven niet volmaakt konden dienen. Die bedroefd waren, omdat zij nog zo ongelijkvormig waren aan het beeld des Heeren. Zij zullen in woorden en houding hun blijdschap over Zijn verschijning kenbaar maken. Zij weten, dat nu het uur van de eeuwige gelukzaligheid is aangebroken. Zij zullen nu voor altijd leven met Hem. Maar ook zal er droefheid en schrik zijn. Allen, die de heilsband aan Hem niet kenden zullen getroffen worden door Zijn verschijning. Hun zonden zullen hen voor de aandacht staan. Hun daden zullen hen aanklagen. Zij zien in de Verschenene niet hun Heilsvorst, maar hun Rechter, die hen zal oordelen en veroordelen. Hij zal hen eeuwig straffen. Hun roep „bergen valt op ons en heuvelen bedekt ons voor het aangezicht Desgenen, Die op de troon zit” zal niet baten. Het slaan op de borst vanwege droefheid en berouw baat niet meer, want de dag der genade is voorbij. De mogelijkheid tot zalig worden is er niet meer. Zij komen voor altijd in de plaats waar weinig zal zijn en knersing der tanden. Ziet Hij komt! Naar de grondtekst zegt Johannes: Hij is komende. Hij is op komst. Zijn voetstappen worden al gehoord. Hoor U die voetstappen. Het wereldgebeuren, de hele ontwikkeling in de wereld zegt ons, dat Zijn komst aanstaande is. Wanneer we acht geven op de tekenen der tijden, dan leven we in de laatste periode der wereld. Leest Uw dagblad maar naast Uw Bijbel. Dit jaar heeft ons ook weer dichterbij gebracht bij Zijn wederkomst. Hoe zal Hij ons aantreffen, wanneer Hij komt? In de staat der zonde of in de staat der genade? Zullen we slapende of biddende zijn als Hij komt? Dat we toch allen staan naar Zijn heilswerk, Zijn heilsdaden in ons leven, want wanneer Zijn werk, Zijn daden in ons leven ontbreken, zal zijn komst ons geen vrede en blijdschap brengen.

Welzalig echter zij, die, naar Zijn reine leer, In Hem hun heil, hun hoogst geluk

beschouwen;

Wie Zions Vorst erkennen voor hun' Heer'!
Welzalig zij, die vast op Hem betrouwen.
Zij zullen met vreugde in het eeuwige

Huis des Heeren gaan.

M. C. Tanis

Bij de Jaarswisseling

Dit is het laatste nummer van de 8e jaargang van ons blad.

Het jaar, dat nu bijna achter ons ligt, is niet ongemerkt voorbij gegaan.

Er is veel gebeurd in de wereld. We hebben acht te slaan op de tekenen der tijden. Overall is nood en lijden vanwege de afwijking van de Heere. Hij laat nog het evangelie verkondigen, maar de mens gaat door in eigen gekozen wegen.

Vele van onze lezers zijn ons ontvallen door de dood. Ook uit de kring van onze medewerkers

gingen er heen. Ds. J. van Doorn en Ds. M. Baan gingen over van de strijdende in de triumerende kerk. Zij hebben hun wens verkregen. Br. J. van Heteren moest zijn echtgenote naar het graf brengen.

Er is veel stof tot dank aan de Heere. We mochten als redactie-commissie de arbeid voortzetten. Ons blad mocht regelmatig verschijnen. Het aantal abonnees is in stijgende lijn. We horen van zegen, die de Heere geeft.

De ontmoetingsdagen trekken steeds meer belangstelling en zijn een bindende factor in deze ontbindende tijd. Velen denken daaraan met blijdschap terug en zien weer verlangend uit naar komende ontmoetingen.

We willen in afhankelijkheid van de Heere onze arbeid voortzetten. De Heere moge onze lezers in het nieuwe jaar in alle opzichten gedenken. Hij geve onze medewerkers bij de voortduur kracht en lust om verder te gaan op de ingeslagen weg. Wat de toekomst ons brengen zal weten we niet. De tijden zijn donker. Ook in kerkelijk opzicht is er heel veel, dat met zorg moet vervullen. Het is echter tot troost, dat de Heere regeert en dat Zijn werk doorgaat. Hij moge ons gedenken in Zijn gunst, opdat we ook in het komende jaar, wat er ook moge gebeuren, mogen ervaren de waarheid van Zijn woord: Ik ben met u. Ook in ons ambtelijk en persoonlijke leven.

B.

Besprekingen van de Heilige Oorlog

56.

In de duisternis van het Goddelijk zwijgen werd de stad van dag tot dag gekweld door de boze. Eindeloos waren zijn redeneringen om het volk in verwarring te brengen, opdat het in moedeloosheid zou bezwijken. Maar met het presenteren van requesten aan de Vorst ging het volk door, het weigerde zich over te geven aan de heerschappij van Diabolus. De liefde door de Heere uitgestort in het hart lag buiten het bereik van de vijand, werd Gode zij dank door elles heen onaantastbaar bevonden. De Heere is de getrouwe, Hij laat niet varen het werk van Zijn bijzondere genade.

Maar wat was nu toch wel de oorzaak dat de Koning Zijn stem niet liet horen en dat de Prins niet kwam om de stad te troosten? Het was de bedroefde burgers toch echt om de Heere te doen. Hem te missen was hen bitterder dan de dood.

Ja, het zit ergens op vast, men is er van overtuigd. En toch wist men niet wat in deze gedaan moest worden. Waarop men door onderwijs van Vreze Gods tot de ontdekking kwam, dat het verzoekschrift niet alleen echt maar ook recht, op een wijze die de Koning behaagde, opgesteld en aangeboden moest worden.

Vreze Gods verklaarde, dat de Vorst nog nooit een verzoekschrift had ontvangen noch ooit zou ontvangen over zaken als deze, wie het ook inleverde, tenzij de Secretaris er de hand in had. Deze Goddelijke Advocaat heeft Zijn ambt daartoe aanvaard en is ten volle bereid dat te vervullen in dienst van de zeer bedroefde stad, Mensziel. En dat was bij de burgers bekend, men had het kunnen weten dat de Koning echt en recht verzocht moest worden om ontferming. Maar toen men was gaan leven bij het genot der zaak, werd het zoeken van de geestelijke kennis verwaarloosd tot grote schade van het geestelijk leven.

„Dat is,” zo vervolgde Vreze Gods,” ook de reden, waarom ge in al uw uitgaan tot de Koning omverlossing uit uw banden telkens weer zijt teleurgesteld. „Waarop de burgers zeiden, dat zij een verzoekschrift wilden opstellen en aan de Secretaris zouden verzoeken het mede te ondertekenen. En toch was dat ook weer niet recht in de ogen van de Koning. Naar het oordeel van Vreze Gods zou de heer Secretaris Zijn handtekening nooit plaatsen onder een verzoekschrift, tenzij Hij 't Zelf had opgesteld. „En bovendien,” vervolgde Hij, „kent onze Prins de hand van de Secretaris zo goed dat Hij onder geen voorwendsel, hoe ook genaamd, kan bedrogen worden. Weshalve ik u raad tot Hem te gaan en Hem te smeken om Zijn ondersteuning en hulp.” En daar de Secretaris vertoefde in 't kasteel bij de ka-

piteins en de mannen van oorlog, was dat zeer wel mogelijk.

Met dank aan Vreze Gods voor zijn raad, deden de burgers gelijk hij hun bevolen had, gaande naar 't kasteel van de Secretaris.

Bij Hem gekomen, maakten zij Hem de oorzaak van hun komst bekend. Zij wensten dat het Zijne Hoogheid toch believen mocht, dewijl Mensziel in zo een beklagenswaardige staat verkeerde, een request voor hen op te stellen aan Immanuël, de Zoon van de grote El-Schaddai, hun wettige Koning en door Hem aan Zijn Vader.

De Secretaris zeide: „Wat voor een request zoudt ge willen dat Ik voor u opstelde?” Waarop geantwoord werd: „Mijnheer weet Zelf het best de staat en de conditie van Mensziel. Hoe wij achterwaarts zijn geweken, verlatend onze Vorst. Gij weet ook, wie tegen ons ten strijde is opgetrokken. Hoe Mensziel tot een rebel van de oorlog geworden is. Dat toch de hoge Secretaris derhalve, naar de wijsheid Gods die in Hem is, een request opstelle aan onze Prins Immanuël voor Zijn arme dienaars.”

„Zeer wel,” zo sprak Hij, „Ik zal als uw Secretaris voor u een request opstellen en het Zelf ondertekenen.”

„Maar,” zeiden zij, „zullen wij het uit Uw handen ontvangen om het Immanuël aan te bieden?” „Gij moet,” zo werd geantwoord, „daar zelf bij zijn als 't gedaan wordt. Ja, gij moet zelf uw begeerte opstellen. 't Is waar, Mijn hand en pen zal Ik u toegeven, maar de inkt en het papier moet van u zijn. Anders kunt ge nooit zeggen dat het 't uwe is. Ik behoef voor Mij geen request in te leveren, want Ik heb niet overtreden. Geen verzoekschrift gaat er van Mij in Mijn naam tot de Prins en zo door tot de Vader. Tenzij het volk dat daar een voornaam belang in heeft zijn hart en ziel voegt tot de stof daarin begrepen.” Opdat het verzoekschrift niet alleen uit een echt beginsel, doch ook op een rechte wijze zou aangeboden worden, werd in alles geluisterd en gehandeld naar de regel door de Secretaris voorgeschreven.

Naar Zijn raad zou het door Majoor Geloof gepresenteerd worden en wel dit: „Onze Heer en soevereine Prins Immanuël, almachtige en lankmoedige Vorst!

Genade is uitgestort op Uw lippen. Bij U is barmhartigheid en vergeving, hoewel wij gerebelleerd hebben. Wij, die niet meer waardig zijn Uw Mensziel genaamd te worden, noch bekwaam om enige zegening van U te ontvangen, smeken U en Uw Vader door U, dat Ge onze overtreding wegdoet.

Wij belijden dat Gij ons kunt wegwerpen om onze zonden. Maar bidden U: doet het niet, om Uws naams wil niet.

Dat de Heere liever uit onze ellendige staat een gelegenheid opneme, om de ingewanden van Zijn liefde over ons uit te laten. Wij zijn aan alle zijden omringd; onze afwijkingen straffen ons.

De Diabolisten binnen onze stad vervaren ons. En de armee van de engel van de grondeloze poel benauwt ons. Uw genade alleen kan onze zaligheid zijn. Om Uws naams wil zijt ons genadig, help ons uit deze nood o Heere.

Onze sterkte is vergaan, daar wij van U zijn afgeweken. Wij kunnen de stad niet bevrijden van het verderf dat over haar gekomen is. Och Heere bevrijd ons, laat het licht opgaan in deze duisternis. Leer ons Uw goedertierenheid roemen door ons uit te hlepen. Wij zijn ellendig en nooddruftig; o Heere haast U tot ons behoud. Gij zijt onze hulp, onze bevrijder en dat naar Uw toezeggingen. Het was door Uw Geest, de Geest der genade en der gebeden, dat wij zijn opgewekt en bijgestaan onze harten voor U uit te storten. Verhoor ons en laat ons delen in Uw vergevende liefde door de voldoening Uws Zoons Jezus Christus. Amen.”

Nijkerk.

R. Kok.

Genesis 2 en 3

21

De taal der profeten. Zo luidt de volgende paragraaf van hoofdstuk VI van het boek van prof. Oosterhoff.

„De symbolische taal is met name bij de profeten heel gewoon. Ook zij maken gebruik van

allerlei beelden en symbolen om hun boodschap onder woorden te brengen. Ze brachten daarvoor niet slechts ideeën tot uitdrukking, maar ze tekenden werkelijkheden, feiten. En overal ontlenen ze hun beelden aan. Aan het dagelijks leven, aan de heilsgeschiedenis van God met Israël en zelfs aan de oud-oosterse mythologie." Zo schrijft prof. Oosterhoff en hij noemt vele voorbeelden. En dan zegt hij: „Men moet al deze profetische uitspraken niet letterlijk nemen. Dat wil zeggen: niet naar de letter. Er zijn mensen, die dat doen. Die menen dat men dan pas recht doet aan de Schrift, wanneer men haar volledig letterlijk neemt. Maar dan kon men er wel eens juist naast zijn. Betekenen de woorden in Jesaja en Zacharia, dat er in de letterlijke zin van het woord een maaltijd komt met vette spijzen en goede, oude wijnen, waaraan de volken in Jeruzalem zich zullen te goed doen? En moet dat letterlijk genomen worden, dat Jeruzalem poorten van edelstenen zal hebben en dat van onder de stad een rivier naar het oosten en het westen stromen zal? En zullen werkelijk alle volken eens met Israël het loofhuttenfeest vieren? Wie dit letterlijk neemt heeft geen oog voor de bijzondere taal van de profeten.

Maar iets anders is, dat hier geweldige werkelijkheden getekend worden. Daar mogen we niets van af doen. Deze werkelijkheden worden echter getekend in die bijzondere symbolische taal, die de prediking der profeten kenmerkt. Wie met deze taal geen rekening houdt, trekt uit de woorden der profeten verkeerde conclusies."

De schrijver wijst ook op het N.T.:

„We ontmoeten dezelfde taal in het N.T. in het boek Openbaring. Johannes ziet het Lam, staande als geslacht, met zeven horens en zeven ogen (5:6). Moet men dat letterlijk nemen? Terecht zegt Greijdanus dat we hier een symbolische voorstelling ontvangen en niet moeten trachten het concreet te tekenen. Van de verlostten wordt gezegd, dat ze hun lange witte klederen hebben wit gewassen in het bloed van het Lam (7:14). Dat kan men ook moeilijk letterlijk nemen. En evenmin de paarden poorten en de gouden straten van het nieuwe Jeruzalem in hoofdstuk 21. Maar niet-letterlijk is niet hetzelfde als niet-werkelijk. Er worden in een taal, die niet letterlijk genomen moet worden, geweldige werkelijkheden tot uitdrukking gebracht."

Even verder zegt prof. Oosterhoff: „Maar dat neemt niet weg, dat het bij de profeten om feiten gaat."

Hij wijst er op, dat Gen. 2 en 3 op meer dan één wijze aan deze taal der profeten doen denken en hij licht dit met voorbeelden toe. Dan schrijft hij: „Herhaaldelijk herinneren Gen. 2v. aan de taal en de prediking der profeten, terwijl een rechtstreekse ontlening bij de profeten aan Gen. 2 en 3 niet kan bewezen worden. Gen. 2 en 3 schijnt geheel in de sfeer der profeten te zijn ontstaan."

Prof. Oosterhoff vermeldt de gedachten van anderen, die in dezelfde richting wijzen. Daaraan gaan we stilzwijgend voorbij.

Vervolgens schrijft prof. Oosterhoff over de vraag wie de schrijver van Gen. 2 en 3 kan zijn geweest. Dat Mozes dat is geweest staat volgens hem niet bij voorbaat vast.

„Maar" — we citeren de schrijver — „of de Schrift er zoveel grond voor biedt, dat de geschiedenis van het paradijs van Adam af via Noach tot Abraham mondeling is overgeleverd is zeer de vraag.

Jozua zegt duidelijk, dat de familie, waaruit Abraham vandaan kwam, ook heidenen waren en andere goden dienden (Joz. 24:2). Van een heilige linie waaruit Abraham sproot is geen sprake. Dat maakt de kans op een mondelinge overlevering van wat eens in het paradijs gebeurd is wel heel erg gering. Een zuivere overlevering is, zoals ook Ridderbos en Gispens erkennen, wel zeer onwaarschijnlijk, maar van een verbasterde overlevering weten we ook niets."

Even later schrijft de hoogleraar: „Er is voor een veronderstelling van een mondelinge overlevering van het bijbels paradijsverhaal van Adam tot Abraham of Mozes niet de minste grond. En evenmin weten we iets van een schriftelijke fixatie vóór de zondvloed of vóór Mozes."

Natuurlijk kan aan de schriftelijke fixatie van Gen 2 en 3, zoals we die in de bijbel hebben

een mondelinge overlevering zijn voorafgegaan, maar dat er een rechtstreekse keten teruggaat tot op Adam is zeer onwaarschijnlijk.

We zullen daarom moeten denken aan een latere openbaring en die kan dan zijn tot stand gekomen op de wijze, waarop ook profeten de woorden Gods ontvingen. Dan hebben we in Gen. 2 en 3 inderdaad te doen met een stuk profetische openbaring.

Wie de profeet is geweest, door wie God deze openbaring gegeven heeft, weten we niet, evenmin de tijd, waarin deze openbaring plaats had. Dit weten we wel, dat de profetische openbaring niet mechanisch plaats had, maar, zoals we gewoon zijn te zeggen, organisch en dat houdt in, dat ze onder de leiding van de Heilige Geest op echt menselijke wijze tot stand kwam. Bavinck zegt, dat de Heilige Geest bij het beschrijven van het Woord Gods niets menselijks heeft versmaad om tot orgaan te dienen van het goddelijke. En tot dat menselijke behoort ook heel de voorstellingswereld die de profeet ten dienste staat. Een profeet geeft de werkelijkheid anders weer dan een historieschrijver. Hij geeft geen exakte beschrijvingen, maar tekent de werkelijkheid met allerlei beelden, die ontleend zijn aan de leef- en voorstellingswereld van zijn tijd.

Zo wordt ook de werkelijkheid in Gen. 2 en 3 beschreven met beelden aan de bekende voorstellingswereld ontleend. De levensboom, de slang en de cherubs waren voor de mens in de tijd, waarin het paradijsverhaal geschreven werd, zaken uit hun denk- en voorstellingswereld.

Wanneer de tijd was dat Gen. 2 en 3 geschreven werden, weten we dus niet. Of Mozes de profetische schrijver van deze hoofdstukken is geweest, is niet bekend. Wel zijn er enige trekken in het paradijsverhaal, die naar een oude tijd zouden kunnen heenwijzen."

Dit is een lang citaat, maar we achten dit nodig om goed naar prof. Oosterhoff te kunnen luisteren.

Alles moet als bewijsmateriaal voor de schrijver dienen om zijn standpunt te verdedigen. Hij spreekt uit, dat we in Gen. 2 en 3 te maken hebben met een latere, met een stuk profetische openbaring. Hier vinden we weer de gedachte dat de bijbelschrijver bij het te boek stellen van de boodschap rekening heeft gehouden met het oud-oosterse milieu.

Laten we een ogenblik aannemen, dat de openbaring van de schepping af niet in een heilige linie overgegaan is van geslacht op geslacht, maar dat de Heere dat later opnieuw heeft bekendgemaakt, hoe zit het dan met Abraham en zijn nakomelingen tot die tijd van de bijbelschrijver van Gen. 2 en 3? Heeft Abraham in dit opzicht in onkunde geleefd? En Melchizedek? En Job en zijn vrienden? Hebben zij geen kennis van de waarheid gehad? Zo ja, hebben Abraham en zijn nakomelingen die zuivere openbaring dan niet zuiver overgeleverd? Of hebben zij ook op een symbolische wijze de werkelijkheid weergegeven?

Prof. Oosterhoff geeft geen antwoord op deze en dergelijke vragen. Zijn betoog, dat we bij Gen. 2 en 3 aan latere profetische openbaring moeten denken, mist daarom een goede grond.

B.

Het prentenboek van de duivel!

Zo noemden we in ons laatste stukje over dat klaverjassen, het kaartspel. We deden dat in navolging van de „ouden".

Het is wel opmerkelijk, dat juist toen we het vorige artikel klaar hadden, zonder dat het nog in „Bewaar het Pand" had gestaan, we opgebeld werden uit Antwerpen, en de vraag tot ons overkwam, wat nu eigenlijk de betekenis van het kaartspel was.

We hadden destijds daar wel eens een artikel over geschreven in een plaatselijk kerkblad, wat we zelf weer uit een ander kerkblad hadden overgenomen.

Dit was toen door mijn vraagsteller gelezen, maar hij wist er het rechte niet meer van. Vandaar: Ds., licht mij nog eens in?

We hebben dit gedaan.

Toen het artikel, bovengenoemd, in „Bewaar het Pand" was verschenen, kwam naar aanleiding

daarvan een jonge vriend met de schriftelijke vraag, wat er nu eigenlijk in het kaartspel verkeerdt was? Zijn moeder — z'n vader leefde niet meer — had hem ook al gezegd dat het uit de boze was, en z'n grootouders redeneerden in dezelfde trant. Maar zelf „zag hij niet zo zitten". Vandaar dat hij het nu van mij, die het zo afkeurde, wel eens wilde weten wat het nu eigenlijk was.

We zijn blij, dat deze vriend ons deze vraag stelde en hebben ook hem persoonlijk van antwoord gediend.

Doch nu zijn er meerderen geweest, die zeiden: Ds., moet dit eigenlijk niet aan iedereen verteld worden? Kunt u het niet eens in „Bewaar het Pand" schrijven? Want onze kinderen moeten er voor gewaarschuwd worden. (Ik geloof van „niet alleen" onze kinderen, „maar ook" onze ouders). En daarom voldoe ik gaarne aan dit verzoek, in de hoop dat elke lezer er zijn winst mee zal doen.

Het kaartspel is gemaakt in het jaar 1392. Het is dus al heel oud. Nu dat is de duivel ook al, zei eens iemand tegen mij. Inderdaad! Hij heeft gedurende zijn duister bestaan, de eeuwen door, al heel wat uitgedacht en de mensen uit laten denken, om ze met ziel en lichaam ten verderve te voeren.

Het kaartspel is vervaardigd door een zeer slecht mens, die spotte met God en Zijn gebod. Het werd vervaardigd voor een franse Koning, Karel, die geestesziek was. Deze moest zich daar dan maar mee vermaken.

Voor zijn boze schepping, koos de ontwerper van het kaartspel bijbelse figuren. De koning stelde de duivel voor. De vrouw was Maria, de moeder van de Heere Jezus. Zo maakte hij de Heiland en zaan van „Satan" en Maria. Godlasterlijker kan het niet, dacht ik. De joker was de Heere Jezus zelf. De harten en ruiten stelden het bloed van de Heere Jezus voor. De schoppen en klaveren betekenden de vervolging en de vernietiging van de heiligen. Zijn verachting voor de tien geboden drukte hij uit door de tientallen, die in het spel voorkomen.

Wanneer jullie al deze dingen weten, dan zal het jullie duidelijk zijn dat onze vaders het niet zo ver mis hadden als ze het kaartspel „het prentenboek van de duivel" noemden.

Wie werkelijk de Heere zoekt, kan in een zodanig spel, onmogelijk z'n vermaak zoeken. Ik wil ter goeder trouw aannemen dat er zijn die het in hun onwetendheid gedaan hebben. Doch dit kunt ge nu niet meer.

Afgedacht nog van de inhoud van het spel, roept het menigmaal hartstochten op en als de gemoederen verhit zijn, dan gaat het met grote vloeken gepaard. Zo hebben wij het in onze jeugd waargenomen in militaire dienst. We geloven niet dat het nu anders is.

Al met al, dit is zeker, waar men dit spel beoefent, wordt de vreze des Heeren niet beoefend. En de vreze des Heeren is het beginsel der wijsheid. Al wat daarmede in strijd is, is „dwaasheid". Het is altijd nog: Of - of!

Daarom, lieve vrienden, zoekt de vreze des Heeren te beoefenen.

**Want des Heeren vrees is rein,
Zij opent een fontein,
Van heil, dat nooit vergaat.**

Zij bewaart voor de zonde. Zij geeft een goed geweten. Zij geeft een vrijmoedige toegang tot de troon van Gods genade. Rijker is er voor een mens op aarde niet.

Deze rijkdom zij jullie aller deel.

Jullie aller vriend, Ds. H. C. v. d. Ent.

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

Gideon 15 (Richt. 6:22 v.v.).

Het geschenk, dat door Gideon aan z'n Gast werd voorgezet, werd dus door de Engel des Heeren omgezet in een offer. Daar ging een geweldige prediking van uit. Niet alleen voor Gideon in zijn dagen, maar ook voor ons, die leven in de N. Test. bedeling. Want dit offer wees heen naar de Heere Jezus Christus. In Hem is alles vervuld. We leven, als jullie dit lezen, weer in de tijd dat Zijn geboorte herdacht wordt. Hij is gekomen naar deze wereld om als een onbestraffelijk en onbevlekt Lam Zichzelf Gode op te offeren. Hij moest een Lam zijn zonder enig gebrek. En

dat is Hij ook geweest. Hij is, als 't ware door de Vader Zelf gekeurd, goedgekeurd. Hij is door het vuur van Gods toorn gans verteerd geworden. Ja, Gods toornvuur is tegen Hem uitgewoed. En dan daarbij te bedenken, dat wij, jullie en ik dit hebben verdiend.

Beste vrienden, leef daar a.u.b. niet overheen. Want dit zijn zaken, die vandaag echt niet meer in de geestelijke markt liggen. Je mag van alles nog te koop aanbieden. En dat gebeurt ook. Er zijn heel wat geestelijke handelaars, of moet ik zeggen zwendelaars (?) op pad, om de mensen Jezus aan te prijzen. Ze zeggen steeds maar: Je moet geloven! Als je maar gelooft, dan kom je er wel! Maar hoe men aan dat geloof moet komen, dat blijft een verborgen zaak.

Doch degenen, die door Gods Geest geleid worden, die komen er achter, dat de dingen zo eenvoudig niet liggen, als ze worden voorgesteld door hen, die zelf van alle geestelijke verstand ontbloot zijn.

Gods kinderen moeten leren, wil het enige Offer van de Heere Jezus waarde voor hen krijgen, wat zij waard zijn. En wat zijn zij dan waard? Zij zijn niets anders waard, dan dat de Heere hen door het vuur van Zijn toorn zou verdelen, van voor Zijn aangezicht.

Daar kwam Gideon ook achter. Toen zijn geschenk een offer was geworden, toen had hij wel van vreugde kunnen opspringen. Want nu kon hem, goed gezien, geen kwaad meer wederen. Doch toen begon hij juist het kwaad te vrezen. De oorzaak hiervan was, dat hij de „zin” van alles wat voor zijn ogen gebeurd was niet begreep. Hij moest overal achter gebracht worden. En zo is het nog. Je kunt op een school, op catechisatie, zelfs op een theologische school, op een rijtje leren, hoe in de Godsdienst alles in elkaar zit. Maar als het op de praktijk van het leven aankomt, dan moet alles geleerd worden. Zo ook met Gideon. Toen het voor hem bevrijdende offer was gebracht, dacht hij te moeten sterven. Lees het maar in vers 22: „Toen zag Gideon, dat het een Engel des Heeren was, en Gideon zeide: Ach, Heere, HEERE, daarom, omdat ik een Engel des Heeren gezien heb van aangezicht tot aangezicht.”

De zin is niet af. Hij bedoelt eigenlijk te zeggen: „Daarom moet ik sterven”. Hij ontdekte, dat hij als een onheilige in kontakt gekomen was met het Heilige, met de Heilige. En wie kan dan bestaan? Had de Heere niet tegen Mozes gezegd, en dat wist hij als kenner van de geschiedenis maar al te goed: „Mij zal geen mens zien en leven (?)” Dit stond nu als een onomstotelijke waarheid, heel konkreet voor zijn ogen. Hij, de zondige Gideon moest sterven! Maar Gideon, hoe kun je zo iets denken? Ben je dan vergeten, wat de Heere tegen je gezegd heeft? Weet je het niet meer, dat Hij beloofde met je te zijn? Dan heb je toch niets te vrezen? Hoe kun je daarom

nu zo ineens ontsteld zijn? Je moest eigenlijk nu dubbel blij zijn. Want in het offer dat zo juist gebracht is, is je verklaard, hoe de Heere nu met je kan zijn. Dit alleen door het offer.

Dat is allemaal waar. Maar Gideon ziet het niet. De beloften, hoe waar ook op zichzelf, kan hij niet meer bekijken. Het is als 't ware allemaal uit zijn geestelijke gezichtskring verdwenen. Het is nu omkomen.

Wat liggen hierin een lessen voor het geestelijke leven. Daar moeten jullie maar acht op geven. Want het Offer is gebracht. En daarom behoeft er bij degenen, die de Heere vrezen, geen enkele vrees meer te bestaan. Ze hebben de beloften van God in hun hart gekregen, dat Hij met hen zal zijn. Doch als men, als een nietige stofbewoner, een zondig mens, met de Hemel gekonfronteerd wordt, met God in aanraking komt, met Zijn heiligheid te doen krijgt, dan vervult vrees het hart. Want de betekenis van het Offer moet nog verklaard worden in het hart. Daarom vrezen juist degenen, die eigenlijk niet behoeven te vrezen, dat zij toch nog zullen omkomen.

Want wie kan bestaan, als de Heere verschijnt? Mogelijk begrijpen jullie deze dingen, in toepassing op je eigen leven.

Je hebt dan wel eens goede gedachten van de Heere gehad. Je hebt met de Heere onderhandeld. Je hebt met de Heere gesproken. Ja, dat kan nu ook nog hoor. Je hebt Hem alles verteld, wat er in je hart leeft. En de Heere heeft ook tot jouw gesproken. Echt tot je gesproken. Laat je niet wijs maken, dat dit tegenwoordig niet meer gebeurt. Want dat gebeurt nog wel. O neen, Hij verschijnt daartoe niet meer in menselijke gedaante, zoals die Gideon te beurt gevallen is. Hij doet dit nu door middel van Zijn Woord en Geest. Maar dan is het zo reëel, echt, dat het als de stem des Heeren in je binnenste verstaan wordt. Wat kun je er door bemoedigd worden, al kun je het allemaal misschien nog niet zo verklaren, dat de Heere met je te doen wil hebben, dat Hij Zijn Woord krachtig wil doen zijn in je leven. Je put er moed uit!

Doch als je dan met de heiligheid Gods gekonfronteerd wordt, als je er achter komt, dat de Heere een verterend vuur is en een eeuwige gloed is, bij Wie niemand wonen kan, hoe kun je dan voor Hem bestaan? Als Hij Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, hoe zal Hij dan u sparen? U zo'n grote zondaar, zo'n onheilig mens. Dan kun je Gideon begrijpen, dat hij zeide: „Ach, Heere HEERE, daarom, omdat ik een Engel des Heeren gezien heb van aangezicht tot aangezicht”. Je vreest dan duizend zorgen. Duizend doden kwelen dan je angstvallig hart.

Is het dan niet waar geweest, wat je met de Heere onderhandeld hebt? O zeker, maar je kunt het niet meer bezien. De Heere moet er dan Zelf aan te pas komen, om zulk een door „schuld-besef getroffen en verslagen mens”, uit de nood

en zieleangsten te bevrijden. En dat doet Hij ook. Hij laat Zijn werk nooit in de steek. Hij doet nooit een half werk. Degenen die door God be- arbeid worden, zijn met een half werk niet klaar ook.

Dat is ook een punt, wat wel enige aandacht verdient. Want er zijn zoveel mensen, die met „een half werk” tevreden zijn. Er is iets gebeurd, naar ze denken. Ze hebben wel eens hartelijk gebeden. Ze hebben ook wel eens indrukken gehad. En met ontroering hebben ze wel eens een versje gezongen. Men houdt dit dan zo ongeveer voor alles wat men weten moet. De rest neemt men er wel bij, of die moet men er dan maar bij denken. Je moet aan de zodanigen nooit te veel vragen, want dan loop je gevaar dat ze kwaad worden. Als het bij jullie mogelijk is, twijfel dan maar rustig aan je zelf en dat het je eens heilig ongerust zal mogen maken. Want het bed zou wel eens te kort kunnen zijn en het dek te smal, om je voor God, Wiens Naam Heilig is, te kunnen bedekken. Ik hoop niet dat jullie dit een ouderwetse uitdrukking vinden, doch dat je hem zult verstaan.

Bij Gideon kwam de Heere er aan te pas. Luister maar: vers 23: „Doch de Heere zeide tot hem: Vrede zij u, vrees niet, gij zult niet sterven”. Wat een heerlijk woord is dit, door de Heere Zelf gesproken. Het is niet gesproken door een mens. Want dan zou het een ijdel woord geweest zijn. Dan zou het in het leven van Gideon geen kracht gedaan hebben. Doch nu is het een woord door de Heere Zelf gesproken. De Heere spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er. Dat heeft Gideon ervaren door het geloof, hetwelk de Heere daartoe in zijn hart werkte.

Daar de mij toegestane ruimte weer bezet raakt, willen we de volgende keer daar verder over gaan denken. Doch dan zijn we het jaar 1974 al weer ingegaan. Wat gaat de tijd toch snel. 1973 behoort bijna al weer tot het verleden. En wat heeft dit jaar ons gebracht? Het is niet mogelijk om op die vraag voor een ieder een passend antwoord te geven. Het zal voor de een droefheid en teleurstelling zijn. Voor de ander mogelijk blijdschap en zegen. Wat is eigenlijk zegen? Een teleurstelling kan ook een zegen zijn, al wordt het niet altijd dadelijk zo gezien. De grote vraag is maar: Waar ben ik met alle wederwaardigheden des levens terecht gekomen? Hebben ze mij dichter bij de Heere gebracht? Dan heb ik het jaar 1973 met al z'n belevenissen, niet te vergeefs beleefd. Dan zal men alleen maar kunnen eindigen in het wonder, dat de Heere, door alles heen zo goed geweest is voor een slecht mens. Van dat wonder gun ik jullie veel te beleven en voor het komende jaar wensen we jullie allen des Heeren onmisbare zegen. Want die alleen maakt rijk.

Jullie aller vriend,

Ds. H. C. v. d. Ent.

Voor bijbels, boeken en muziek

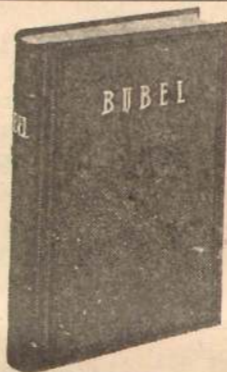
Is LINDENBERG uniek!

Grote voorraad
Snelle levering,
ook van de allernieuwste uitgaven

**LINDENBERG'S
BOEKHANDEL**

Slaak 8 (postbus 4209)
ROTTERDAM-16

Telefoon 010 - 12 89 34

Voor al uw boeken, bijbels en psalmboeken

BELEefd AANBEVELend

Boekhandel Van Leeuwen

POSTBUS 39, URK

TELEFOON 05277 - 1783

NA 6 UUR TEL. 05250 - 1531

DENK OM UW HART!

Een teveel aan gewicht kan fataal zijn! Maar on- verantwoorde vermageringsmethoden kunnen ook nadelig zijn. Bestel daarom de beslist veilige en doeltreffende

Vermageringskruiden

Kuur voor een maand f 8,50

(verzendkosten inbegrepen)

Drogerij

SIKKING

Barrevoetstraat 5
Haarlem
Telefoon 023-312882
Giro 190609

Het adres voor al Uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prekenboeken, bijbels (uitsluitend statenvertaling) en psalmboekjes is

G. KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal
Telefoon 08385 - 13978 - Postbus 177

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77)

**PLAATST UW FAMILIEBERICHTEN
IN „BEWAAR HET PAND”**

ALREEDS BESTELD ?

Het binnenkort te verschijnen boek met preken van

Ds. M. BAAN

IN LEVEN CHR. GEREf. PREDIKANT

PRIJS 16,00. . . . NA VERSCHIJNEN f 17,50

Gebonden, franko huis.

**STICHTING PROTESTANTS
PERIODIEKE PERS**

Amstelkade 26, Uithoorn, Tel. na 5 uur 02975 - 61555. - Ook bij de boekhandel verkrijgbaar